

Ρινόκερος στην πόλη

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΠΑΝΟΥ

Ο χορός των μεταμφιεσμένων τελειώνει όταν πέσουν οι μάσκες. Η στιγμή πλησιάζει και για την κυβέρνηση και για την αντιπολίτευση. ΝΔ και ΠΑΣΟΚ δεν έχουν τη δυνατότητα να κοροϊδεύουν όλους για πάντα, ότι η κρίση πέρασε και ήρθε η ώρα να αποκατασταθούν τα εισοδήματα, αρχής γενομένης από τα ειδικά μισθολόγια στο Δημόσιο. Και ο ΣΥΡΙΖΑ το ίδιο, θα αναγκαστεί αργά ή γρηγορότερα να παραδεχτεί ότι δεν υπάρχει μνημόνιο για να σκίσει αλλά μόνο οι δημοσιονομικοί κανόνες που ισχύουν για τις υπερχρεωμένες χώρες εντός Ευρωζώνης *erga omnes*.

Κατά κάποιον τρόπο, η δυσκολία είναι ίδια και για την κυβέρνηση και για την αντιπολίτευση. Πρέπει να αναγνωρίσουν ότι η ελληνική ευημερία, όπως την ξέραμε πριν από το 2009, θα μείνει για πολλά χρόνια ακόμη μακρινή ανάμνηση. Και ότι για να συγκρατηθεί η φυγή των νέων στο εξωτερικό και η εξαθλίωση μεγάλων τμημάτων της ελληνικής κοινωνίας απαιτείται τεράστια προσπάθεια για την παραγωγική και θεσμική ανασυγκρότηση και σύγκρουση με οργανωμένα συμφέροντα μικρής και μεγάλης *«λίμακας που έδωσαν νικηφόρες μάχες αυτοσυντήρησης μέσα στην κρίση. Δεν είναι μόνο η πολυετής ύφεση και η φοβερή ανεργία, είναι ακόμη ότι η αναλογία μεταξύ ενεργού και μη ενεργού πληθυσμού επιδεινώνεται διαρκώς, η Ελλάδα γερνάει και μετατρέπεται σε χώρα συνταξιούχων που προσβλέπουν σε ένα κοινωνικό κράτος το οποίο εξορθολογίζεται αργά και στο μεταξύ συρρικνώνεται, αδυνατώντας να προσφέρει τις υπηρεσίες που έχει ανάγκη μια κοινωνία χτυπημένη τόσο άγρια από την κρίση.*

Μια βόλτα στις μαρίνες των νοτίων προαστίων αρκεί για να θυμίσει ότι στα χρόνια του μνημονίου οι πλούσιοι έγιναν πλουσιότεροι και οι φτωχοί φτωχότεροι, ενώ η μεσαία τάξη τσακίστηκε. Ακόμη δεν έχουμε καταλάβει τι ακριβώς φταίει που καθυστερεί η καταβολή της έκτακτης εισφοράς των εφοπλιστών, η οποία επιβλήθηκε μετά από τέσσερα χρόνια στο μνημόνιο και αφού από το «Spiegel» μέχρι τους «New York Times», όλα τα μεγάλα διεθνή ΜΜΕ, κάτι είχαν να πουν για τη φορολογική ασυλία της ελληνικής ελίτ. Άλλωστε, όταν οι βουλευτές δέχονται χωρίς να ντρέπονται να είναι αφορολόγητο μέρος των αποδοχών τους και το ίδιο διεκδίκησαν και πέτυχαν οι δικαστές για τα δικά τους εισοδήματα, τότε μπορεί εύκολα να βρει κανείς εξηγήσεις για την τρομακτική φορολογική αδικία.

Οι αιτίες είναι πολλές και σύνθετες, το αποτέλεσμα είναι ένα και απλό. Βρισκόμαστε σε αδιέξοδο. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δίνει το υπουργείο Οικονομικών:

1. Το ύψος των ληξιπρόθεσμων χρεών προς το Δημόσιο στις 31 Μαΐου του 2014 έφτασε στο ποσό των 66,4 δισ. ευρώ.
2. Τα «κόκκινα» δάνεια ανέρχονται στο ποσό των 77 δισ. ευρώ.
3. Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τα ασφαλιστικά ταμεία αγγίζουν τα 15,5 δισ. ευρώ.

Δεν χρειάζονται άλλοι αριθμοί για να πειστεί κανείς ότι τα πράγματα είναι πάρα πολύ δύσκολα και μόνο με ένα μεταρρυθμιστικό σοκ μπορεί να αλλάξει η εικόνα. Το πρώτο είναι να επιστρέψει ο πολιτικός και οικονομικός ορθολογισμός στην ανάλυση της πραγματικότητας, να περιθωριοποιηθεί ο διακομματικός λαϊκισμός που συντηρεί μια αρρωστημένη κατάσταση και να ξεκινήσουν μέσα σε πιεστικά χρονοδιαγράμματα σαρωτικές διαρθρωτικές αλλαγές.

Στο σημείο αυτό αρχίζουν τα πιο δύσκολα: Υπάρχουν τα πρόσωπα που μπορούν και θέλουν να ασκήσουν μια τέτοια πολιτική, ανατροπών στο κράτος, στους θεσμούς, στην αγορά, στον παραγωγικό ιστό, αντικατάστασης των κανόνων με τους οποίους είναι οργανωμένο το ελληνικό ξεχαρβαλωμένο σύστημα; Εφόσον υπάρχουν πολίτες με τέτοιες αντιλήψεις και επιδιώξεις, τότε υπάρχουν και πολιτικοί.

Υπάρχουν τα πρόσωπα που μπορούν και θέλουν να ασκήσουν μια τέτοια πολιτική, ανατροπών στο κράτος, στους θεσμούς, στην αγορά, στον παραγωγικό ιστό, αντικατάστασης των κανόνων με τους οποίους είναι οργανωμένο το ελληνικό ξεχαρβαλωμένο σύστημα; Εφόσον υπάρχουν πολίτες με τέτοιες αντιλήψεις και επιδιώξεις, τότε υπάρχουν και πολιτικοί.

Σε μια επαρχιακή πόλη της Γαλλίας εμφανίστηκε ένας ρινόκερος. Μπορεί να δραπετεύσε από τον ζωολογικό κήπο, αλλά και τι σημασία είχε αυτό. Οι πολίτες κουβέντιαζαν πολύ για την ξαφνική αλλαγή, απλώθηκαν λογικοί και παράλογοι φόβοι, μπερδεύτηκε το σημαντικό με το ασήμαντο στις αναζητήσεις τους και τελικά άρχισαν οι μεταμορφώσεις. Όλο και περισσότεροι, όλο και ευκολότερα, γίνονταν ρινόκεροι και μούγκριζαν στους δρόμους. Ο Μπερανζέ, ένας καθόλου ηρωικός τύπος, ήταν ο μόνος που δεν υπέκυψε στην ρινοκερίτιδα και παρέμεινε μόνος στην άκρη του πλήθους που απολάμβανε την αποκτήνωσή του.

Ο Ιονέσκο, με τον «Ρινόκερο», το 1959, θέλησε να μιλήσει για τις κοινωνικές διεργασίες που προηγήθηκαν του ναζισμού. Ο φασισμός δεν υπάρχει χωρίς λαϊκισμό, ο λαϊκισμός είναι ενός είδους φασισμός, για κάθε εκδοχή ρινοκερίτιδας υπάρχουν ένας, δύο, τρεις και περισσότεροι Μπερανζέ.